FALSAFA VA E'TIQOD: O'TMISH, BUGUN VA KELAJAK

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya MATERIALLARI

II-JILD

PHILOSOPHY AND FAITH: PAST, PRESENT AND FUTURE

International Scientific and Practical Conference
PROCEEDINGS
Volume - 2

ФИЛОСОФИЯ И ВЕРА: ПРОШЛОЕ, НАСТОЯЩЕЕ И БУДУЩЕЕ

Международная научно-практическая конференция
МАТЕРИАЛЫ
Том - 2

23-24-aprel, 2025

"FALSAFA VA E'TIQOD: O'TMISH, BUGUN VA KELAJAK"
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
TASHKILIY QO'MITASI

Tashkiliy qo'mita raisi:	
G'.I. Muxamedov	Chirchiq davlat pedagogika universiteti rektori.
Tashkiliy qo'mita a'zolari:	
B.X. Eshchanov	Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektor.
S.B. Qorayev	Yoshlar masalalari va ma'naviy-ma'rifiy ishlar bo'yicha prorektor.
D.B. Axmadjanov	O'quv ishlari bo'yicha prorektor.
O.A. Ortiqov	Moliya-iqtisod ishlari bo'yicha prorektor.
S.X. Gayupova	Ta'lim sifatini nazorat qilish bo'lim boshlig'i.
R.A. Ikramov	Gumanitar fanlar fakulteti dekani.
L.K. Axatov	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi mudiri.
	Tashkiliy qo'mita ishchi guruhi:
Madalimov T.A.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti
Jo'rayev H.A.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti
Koshanova N.M.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti
Tashmetov T.X.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti
Karshiyev Sh.S.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti
Neshitov P.Yu.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti
Xaytmetov R.K.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi
Muhammadiyev L.G.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi
Nafasov A.K.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi
Eronov S.Q.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi
Saidusmanov B.A.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi katta o'qituvchisi
Usmanov A.X.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Sunnatov T.R.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Tuganova L.Dj.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Toshtemirov R.A.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Ilmurodova f.Sh.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Yo'ldoshev U.X.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Abdullayeva D.N.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Sa'dullayeva M.X.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Xolmo'minov G.B.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Miraxmedova Sh.N.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Yakubov X.M.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Imomova U.I.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Tadjibayeva R.O.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Umarova Sh.B.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Yursinboyev J.M.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Nurmanov Sh.J.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Abdullayev T.S.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Maxkamov D.Sh.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Ilyosov Sh.B.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi
Burliyev U.K.	Fakultetlararo ijtimoiy fanlar kafedrasi o'qituvchisi

BUXORO -QADIMIY VA BOQIY

Mamadaliyeva Sabrina
Boshlang'ich talim yo'nalishi 24/10 - guruh talabasi
Ilmiy rahbar : **Feruza Shakirovna.**

Annotatsiya: Mazkur maqolada Buxoro tarixi , Buxoroning ko'rki hisoblangan qadamjolar Buxorodan yetishib chiqqan ajdodlarimiz haqida , qolaversa, Buxoroning jahon miqyosida tutgan o'rni kabi jihatidan yoritishga va ilmiy asoslashga harakat qildik.

Kalit so'zlar : Buxoro, tarixiy -memoriy yodgorliklar meros, qadimiy , shahar , islom olami , madaniyat , obidalar.

Buxoro O'zbekistonning qadimiy madaniy maskanlaridan biridir . Uning tarixi madaniyati O'zbekistonda yashovchi barcha xalqlar o'tmishining bir bo'lagi hisoblanadi. Buxoro ilohiyot ilmining Movarounnahrdagi markazlaridan biri bo'lganligi barchamizga malum. Birinchi madrasaning aynan Buxoroda qad ko'tarishi bu fikrni tasdiqlaydi.

Abu Xafs Kabir Buxoriyning islom ilohiyotsdilmidagi xizmatlari Buxoroning Qubbatul -islom (islom gumbazi) unvoni bilan etirof etilishida namoyon bo'ladi.

Ahmad ibn Muhammad ibn Nasr Buxoro ko'p ismlarga ega deydi va o'z kitobida Nujmikat degan ismni keltiradi . Yana boshqa bir manbalarda Bumiskat degan nom ham keltiriladi. Boshqa bir joyda arab tilida "Madinat -us-sufriya" yani "Mis shahar " va Yana bir boshqa joyda arab tilida "Madinat ut-tijjor " yani "Savdogarlar shahri" deb keltirilgan . Buxoro degan nom u nomlarning hammasidan mashhurroqdir.

Buxoro nomi dastlab lX asrda tarixchi Narshaxiy tomonidan zikr etilgan . Ko'plab tarixchilar , tilshunoslar fikricha Buxoro so'zi qadimgi hind - sanskrit tilidagi "Vixara" so'zidan kelib chiqqan bo'lib , "Qal'a" degan manoni anglatadi. Bu shaharning har bir go'shasida boy tarixga ega minoralari , muqaddas qadamjolari va obidalari olis o'tmishning aks-sadosi qoldirgan izi bor. Shuningdek , u Sharq-u G'arbda "Ochiq osmon ustidagi muzey shavkatli tarixning jilvakor ko'zgusi" nomini olgan.

Buxoroi sharifdan butun jahon tan olgan buyuk olimlar , mutafakkir va donishmandlar yetishib chiqqan .

Ushbu zamin Imom Buxoriy , ibn Sino , Narshaxiy, Naqshbandiy , G'ijdivoniy kabi buyuk allomalarning dunyoga tanilishida muhim rol o'ynaydi. Ular yozgan asarlar jahon ma' naviy mulkining durdonalariga aylandi. Ayniqsa Imom

Buxoroyning "Sahihi Buxoriy" to'plami va boshqa asarlari Abu Ali ibn Sinoning "Tib qonunlari" kitobi islom va jahon ilmi javohirlari deb etirof etildi.

Buxorodagi Yetti pir majmuasi nafaqat yurtboshimiz balki butun dunyo musulmonlari uchun tabarruk maskanlar hisoblanadi . Manbalarda yetti piri komil Payg'ambarimiz Muhammad (s.a.v) dan boshlangan "Oltin silsila"ning davomchilari sifatida etirof etilgan.

Buxoro 2020 - yilni islom olami madaniyati poytaxti maqomida kutib oldi.

Bilamizki , Buxoro ko'hna va qadimiy joylarga boy shahar hisoblanadi. Ulardan biri Ark qal'asidir. Ark qal'asi yuz yillar davomida Buxoro hukmdorlarining rasmiy yashash joyi bo'lgan . U balandligi 16-20 -metr bo'lgan sun'iy tepalikka qurilgan. Qal'a maydoni qariyb 4 gektarni tashkil etadi . Odamlar ko'pincha uni "Shahar ichidagi shahar" deb atashgan , chunki unda odatdagi shaharning hamma narsalari : ko'chalar , saroy, masjidlar , ustaxonalar bor bo'lgan

Buxoro Yodgorliklaridan yana biri bu Bahouddin Naqshband maqbarasidir. Uning monumentiga bitilgan "Dil va yoru, dast ba kor" hikmati donishmand ajdodlarimizning qoldirgan ulkan ma'naviy merosining o'ziga xos namunasi sifatida ko'zga tashlanib turadi.

Xulosa :

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki , Buxorodan chiqqan buyuk bobolarimiz o'zlaridan asrlarga tatigulik meros qoldirganlar . Biz yoshlar hozirgi kunga qadar ulardan ma'naviy ozuqa olib kelmoqdamiz.

Shuni takidlash joizki , Buxoro avliyolar , donishmandlar va piri komillar makonidir. Shu jihatdan ham Buxoro nafaqat o'zbekiston ,balki butun dunyo e'tibor markazidadir.

REFERENCES

1. Buxoro davlat universiteti , Halim To'rayev "Buxoro tarixi "o'quv qollanma "Durdona" nashriyoti ,
Buxoro-2020.
2. Abu Bakir Muhammad ibn Narshaxiy ,Buxoro tarixi
Toshkent. "Sharq mash'ali " jurnaliga ilova
"Sharq bayozi" 1993
3. yuz.uz/news/buxoro--qadim-madaniyat-va-ilm-fan-o'choĝi
4. Buxoroning ark qal'asi uz.m.wikipedia.org.
http://arkuzminorkalom.zn.uz/